

La frase del dia

“Barcelona l’ha intentat paraitzar la gent de comarques i universitaris manipulats”

Josep Bou, CANDIDAT A L'ALCALDIA DE BARCELONA PEL PP

Tribuna

Juan-José López Burniol. Notari

Un nou contracte social

“**H**a guanyat la democràcia –va escriure Zbigniew Brzezinski el 1990–. Ha guanyat la llibertat de mercat. Però quina és avui la base de les nostres creences després d’aquesta gran victòria ideològica?” Reflexionant sobre aquesta pregunta, Mark Mazover apunta que, amb l’eufòria que provocà el final de la guerra freda, Francis Fukuyama interpretà el col·lapse abrupte i total del comunisme com el final de la Història i l’aurora esplendorosa d’una era més prosaica i menys heroica, que veuria la progressiva consolidació de la democràcia representativa i el triomf de l’economia de mercat a tot el món. Però també va haver-hi qui, més escèptic, va preveure el renaixement dels dimonis de la història: el nacionalisme, el feixisme, i les lluites racials i religioses. Trenta anys després, ja està clar qui tenia raó; però, a més, també resulta evident que, amb el final de la guerra freda, ha canviat el rol que Europa tenia al món: ja no ocupa el lloc central en la gestió dels afers internacionals que va ocupar fins que es va suïcidat amb les dues “guerres civils” europees del segle XX (1914-1918 i 1939-1945), una nova “Guerra dels Trenta Anys” en la qual es va dessagnar.

NO OBSTANT AQUESTA PÈRDUA de protagonisme, Europa no ha extraviat ni ha vist erosionada la seva forta personalitat. Ans al contrari: “Amb el pas del segle –han escrit dos historiadors francesos el 1992–, Europa ha descobert que més enllà de les diferències entre llengües i costums, el seu poble comparteix una cultura comuna (...) Europa s’està tornant conscient d’una identitat europea.” Així ho proclamà el president Mitterrand, a prop ja del final del seu mandat, quan digué aquestes paraules: “Va ser Paul Valéry qui va dir que la cultura europea està fundada sobre la filosofia grega, el dret romà i la

teologia cristiana.” Ara bé, s’ha de tenir molt en compte que, com s’ha reiterat moltes vegades, l’autèntic vencedor de la guerra freda no fou la democràcia sinó el capitalisme, i, en conseqüència, Europa afronta des de 1989 la tasca d’establir una relació operativa entre tots dos, ja que, com va demostrar la depressió d’entreguerres, la democràcia no pot sobreviure a una gran crisi del capitalisme. En els anys trenta, la crisi de 1929 va provocar l’emergència del feixisme i del comunisme, mentre

“**Per rel·lançar Europa fa falta** quelcom més que un projecte estrictament econòmic. S’han de cercar, en les arrels de la cultura compartida, els fonaments d’un nou contracte social.

que, ara, la crisi de 2008 ha donat vida i força a populismes de tota mena. S’ha de tenir molt present que el triomf d’Occident sobre el comunisme hauria estat inimaginable sense la reconstitució del contracte social que va seguir a la Segona Guerra Mundial. Avui, aquest contracte social s’ha trencat.

QUÈ FER EN AQUESTA SITUACIÓ? La resposta habitual, gairebé canònica, a aquesta pregunta és “més Europa”. Ara bé, de quina Europa estem parlant? Molts consideren que la història es segueix movent avui en una sola direcció fatal: la que porta inexorablement del comerç lliure a la unió monetària i, amb el pas del temps, a la unió política. “L’alternativa que presenten a aquesta utopia –escriu Mazover– és el caos d’un continent sumit altre cop en les rivalitats nacionals del passat, dominat per Alemanya i amenaçat per la guerra.” És cert que el pares fundadors d’Europa proclamaren que la unió econòmica faria inevitable la unió política, però s’ha de reconèixer que, en aquell moment, amb Europa devastada, no es podia anar més enllà. Però, avui, és igualment vàlida aquesta idea?

L’EROSIÓ DE LES CLASSES MITJANES sobre les quals s’han repercutit en bona mida els costos de la crisi econòmica, l’augment brutal de la desigualtat, la globalització i la robotització que estan donant lloc a la precarització de molts llocs de treball i l’augment de les diferències entre zones urbanes i rurals, han provocat una desconfiança creixent respecte a les elits, que es tradueix en una crisi de la democràcia representativa i en l’eclosió del populisme. En aquesta situació, per rel·lançar Europa fa falta quelcom més que un projecte estrictament econòmic. S’han de cercar, en les arrels de la cultura compartida, els fonaments d’un nou contracte social.

De set en set

Josep Maria Casasús

Oir Maragall

En moments com els d’ara convé fer el cor fort; i tenir-lo envigorit amb els valors del patriotisme compartit, solidari, entanyable. Hi ha un

matí a l’any, el del segon diumenge de febrer, en què des del 1924 la família de Joan Maragall ens convida a acompanyar-la davant la tomba del poeta i periodista, al cementiri de Sant Gervasi, a Barcelona, sota la divisa evocadora de l’Ametller Florit. És una avinentesa que ens aplega en una trobada amical i cultural: uns hi llegeixen textos de Maragall; una coral interpreta poemes d’ell musicats per mestres del seu temps, com Enric Morera i Lluís Millet; i tots plegats entonem el

Tots plegats entonem el ‘Cant de la Senyera’, que ens assenyala el camí

Cant de la Senyera, que ens assenyala el camí, dona veu al cantaire, llum als ulls i força al braç. Enguany, avui fa dotze dies, ens va motivar gratament que un estudiant de vint anys, Andreu Diport, guanyés el primer premi del concurs de composició coral amb la *Romanza sens paraules*, posant música a uns instants de joia infantil que inspiraren Maragall. És encoratjador comprovar que hi ha joves compositors, com Diport, que reprenen i renoven la rica tradició de portar a l’univers dels sons les lletres de l’univers espiritual del poeta més musicat de la Catalunya del penúltim tombant de segle. Generació rere generació de compositors, des del modernisme i el noucentisme fins a les escoles dels nostres temps, han trobat en Maragall afinitats que enforteixen el teixit de tradicions i d’esperances que pot acollir, sense reserves, cultures que arriben d’arreu.

Sísif

Jordi Soler

